

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

PROVOĐENJE OVRHE NAD POKRETNINAMA

Mentor:

mr. sc. Letnić Renko

Student:

Tomičić Nera

Broj indeksa: 5170087

Split, kolovoz 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Definiranje problema istraživanja	1
1.2. Ciljevi rada	2
1.3. Metode rada.....	2
1.4. Struktura rada	2
2. OPĆE ZNAČAJKE OVRŠNOG POSTUPKA	3
2.1. Pojemno određenje ovršnog postupka	3
2.2. Temeljna načela ovrhe.....	4
2.3. Osnovni sudionici ovrhe.....	5
2.4. Opće odrednice rješenja o ovrsi	7
2.4.1. Osnovne stavke sadržaja rješenja o ovrsi	7
2.4.2. Dostava rješenja o ovrsi	8
2.5. Žalba i prigovor.....	9
2.6. Predmet i objekt ovrhe	11
2.7. Uvjeti provedbe ovrhe.....	12
2.8. Primjer prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave općenito na imovini ovršenika	15
2.9. Općenito o obustavi ovrhe.....	18
2.10. Temeljni oblici provođenja ovrhe	19
3. POKRETNINE.....	21
4. OVRHA NA POKRETNINI.....	23
4.1. Uvodne odrednice	23
4.2. Načini provođenja ovrhe na pokretninama	23
4.3. Pljenidba pokretnina.....	24
4.3.1. Prodaja pokretnina.....	25
4.3.2. Primjer: Rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina – temeljem ovršne isprave.....	27
4.3.3. Ovrha na vrijednosnicama i udjelu u kapitalu.....	36
4.3.4. Ovrha na motornim vozilima	36
4.3.5. Prijedlog za ovrhu na motornom vozilu	39
4.3.6. Primjer oglasa o javnoj prodaji zaplijenjenih automobila.....	40
5. ZAKLJUČAK	42

LITERATURA.....	44
SAŽETAK.....	46
SUMMARY	46
POPIS SLIKA	47

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Temeljni problem istraživanja završnog rada obuhvaća teorijsku i praktičnu analizu tematike pod nazivom „*Provođenje ovrhe nad pokretninama*“. Općenito govoreći, ovrha, ili ovršni postupak, predstavlja prisilno ostvarenje tražbina sukladno ovršnim i vjerodostojnim ispravama kao što su, primjerice, vjerodostojni računi i pravomoćne presude. U cjelokupnom postupku ovrhe, ovrhovoditelj uz pomoć suda ili javnog bilježnika prisilno ostvaruje svoju tražbinu. Također, ovršni postupak se može definirati i predstaviti i kao dio porezno – pravnog odnosa u kojemu porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate određenog poreznog duga sukladno ovršnim i vjerodostojnim ispravama. Promatrajući porezno pravo, može se reći da u poreznom pravu ovršni postupak predstavlja zapravo samostalni postupak tijekom kojim se ostvaruju pojedini zahtjevi iz tzv. „*porezno – dužničkog*“ odnosa. Naime, specifičnost ovršnog postupka definira se kroz ovršni postupak koji je u konačnici uređen određenim propisima građanskog prava, a ukoliko se porezni dug prisilno naplaćuje iz vrijednosti pokretnina i imovinskih prava, za ovrhu je nadležno porezno tijelo. S druge strane, ukoliko je objekt prisilne naplate poreznog duga nekretnina, tada ovrhu na prijedlog poreznog tijela provodi nadležni sud, odnosno općinski sud na čijem se području nalazi promatrana nekretnina. U ovom završnom radu, temeljni osvrt se stavlja na pokretnine koje mogu biti izvršene na različite načine, a najčešće je riječ o pljenidbi prilikom koje je neophodno napraviti pljenidbeni zapis u kojemu se navode pokretnine koje posjeduje izvršenik, kao i sve njegove nekretnine koje su u posjedu ovrhovoditelja. Na području Republike Hrvatske (RH), prilikom postupka provođenja ovršnog postupka primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona (NN 106/18), odredbe Ovršnog zakona (NN 73/17), Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18), Zakona o doprinosima (NN 106/18) kao i Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09).

U odnosu na prethodno definirane teorijske odrednice, potrebno je naglasiti da se pokretnine odnose na stvari koje po svojoj prirodi mogu biti premještene s jednog mjesta na drugo, i to neovisno o promjeni njihove biti. Također, pokretnine se mogu interpretirati i kao predmet zalogu u svrhu ispunjenja obveza kod kratkoročnih financijskih transakcija. Stoga, provođenje ovrhe nad pokretninama predstavlja poseban ovršni postupak koji se provodi zbog naplate novčanih tražbina na pokretninama. Naime, može se reći da je za provođenje ovrhe nad pokretninama nadležan sud na čijem se području, prema naznaci u prijedlogu za ovrhu,

pokretnine nalaze. Isto tako, uz navedene teorijske odrednice, u završnom radu interpretirat će se i primjer provođenja ovrhe nad pokretninama, tj. prikazat će se rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnine.

1.2. Ciljevi rada

Sukladno prethodno definiranom problemu istraživanja završnog rada, definirat će se također i ciljevi teorijske i praktične analize tematike „*Provođenje ovrhe nad pokretninama*“. Stoga, temeljni cilj istraživanja je teorijski objasniti pojmovno određenje ovršnog postupka, pokretnina te teorijskih determinanti koje se vežu uz proučavanu tematiku. Isto ako, cilj istraživanja podrazumijeva i analizu te interpretaciju praktičnog primjera kako bi se moglo objasniti funkcioniranje provođenja ovrhe nad pokretninama u praksi.

1.3. Metode rada

Metodologija istraživanja može se definirati kao „*opća teorija znanstvene spoznaje, odnosno kao posebna disciplina koja proučava logičke operacije i tehničko – istraživačke postupke neke znanosti*“¹. Prema metodologiji izrade završnog rada, proučit će se i analizirati pojedine definicije i pojave koje imaju veliki značaj za uspješnu analizu proučavane tematike. Može se reći kako se znanstvena metodologija „*oslanja*“ na opću metodologiju izrade, te je u skladu s tim potrebno koristiti istraživačke i znanstvene pristupe, a to su kvalitativni, empirijski i racionalni pristup te metoda sekundarnog istraživanja. Naime, pomoću metode sekundarnog istraživanja će se analizirati podaci dostupni u stručnoj literaturi, dok će empirijski i racionalni pristupi imati veliki utjecaj na zaključna razmatranja. Prilikom istraživanja i analize koristit će se metode „*analize i sinteze, indukcije i dedukcije, generalizacije i konkretizacije te apstrakcije i klasifikacije*“².

1.4. Struktura rada

Završni rad sastoji se od pet međusobno povezanih poglavlja, a to su uvodni dio, opće značajke ovršnog postupka, definicija pokretnina, primjer ovrhe nad pokretninama i zaključna razmatranja. Također, u radu će se interpretirati i popis korištenih bibliografskih jedinica, popis grafičkih priloga te sažetak s ključnim riječima na hrvatskom i engleskom jeziku.

¹ Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Metodologija (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)

² Zelenika, R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Rijeka, Rijeka., str. 327.

2. OPĆE ZNAČAJKE OVRŠNOG POSTUPKA

2.1. Pojmovno određenje ovršnog postupka

Ovršni postupak se može definirati i predstaviti kao „*građanski izvanparnični postupak po kojem sud ili javni bilježnik, na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, provodi individualno i prisilno ostvarenje određene tražbine na individualno određenoj imovini dužnika ili iznimno protiv osobe dužnika*“³. Isto tako, ovršni postupak predstavlja i porezno – pravni odnos u kojemu „*porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava*“⁴. Gledajući s aspekta poreznog prava, ovršni postupak je zapravo samostalni postupak tijela kojim ono ostvaruje svoje zahtjeve iz porezno – dužničkog odnosa. Zahtjevima iz porezno – dužničkog odnosa smatraju se porezi i druga novčana davanja kao što su primjerice, kamate i novčana sredstva.⁵ Specifičnost ovršnog postupka u poreznom pravu podrazumijeva ovršni postupak uređen propisima građanskog prava. Isto tako, može se reći da sama specifičnost „*leži*“ u tome što funkciju ovrhovoditelja uz porezno tijelo može imati i nadležni sud, i to ovisno o činjenici radi li se o pokretninama i imovinskim pravima, tj. radi li se o nekretninama.

Primjerice, ukoliko se porezni dug prisilno naplaćuje iz određene vrijednosti pokretnina i imovinskih prava, za ovrhu je nadležno porezno tijelo. S druge strane, ukoliko je objekt prisilne naplate poreznog duga nekretnina, u tom slučaju ovrhu na prijedlog poreznog tijela provodi nadležni, odnosno općinski sud na čijem se području nekretnina nalazi. I u konačnici, može se reći da je osnovna dužnost poreznog tijela da pazi na dignitet ovršenika i da radnje poduzete u svrhu naplate poreznog duga budu u skladu i razmjeru s krajnjom visinom poreznog duga.⁶

³ Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Ovršni postupak (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)

⁴ IUS – INFO: Prisilna naplata poreza (Internet), raspoloživo na: <http://www.iusinfo.hr/> (08.05.2019.)

⁵ Ibidem.

⁶ Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Ovršni postupak (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)

2.2. Temeljna načela ovrhe

Prilikom same provedbe ovrhe potrebno je pridržavati se određenih temeljnih načela, a to su:⁷

- ❖ načelo zabrane prekomjernosti,
- ❖ načelo zaštite dostojanstva,
- ❖ načelo specijalne i generalne egzekucije, i
- ❖ načelo transparentnosti imovine ovršenika, odnosno protivnika osiguranja.

Načelo zabrane prekomjernosti naziva se još i „*načelo primjerenosti ovršnih mjera visini poreznog duga*“, a temeljna svrha odnosi mu se na zadiranje u imovinu ovršenika, i to samo u mjeri u kojoj je to nužno za postizanje cilja. Prvenstveno, u postupku ovrhe porezno tijelo će plijeniti novčana sredstva na tekućem, žiro i drugim računima koje ima porezni dužnik, ali samo do vrijednosti visine poreznog duga. Naime, ukoliko se na prethodno navedeni način „*ne uspije naplatiti porezni dug, dozvoljava se pljenidba pokretnina, a ako nema pokretnina onda se plijene nekretnine do visine vrijednosti poreznog duga*“⁸.

Nadalje, načelo zaštite dostojanstva zahtjeva poštivanje ljudskog dostojanstva sukladno čemu se u ovršnom postupku ne mogu plijeniti određene pokretnine, a to su:⁹

- ❖ odjeća, cipele, rublje i drugi predmeti za osobnu uporabu, posteljina, posuđe, pokućstvo, štednjak, hladnjak, televizor, radio prijemnik i druge stvari za kućanstva ako ih ovršenik i članovi njegova kućanstva trebaju za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba,
- ❖ hrana i ogrjev za potrebe ovršenika i članove njegova kućanstva,
- ❖ radna i rasplodna stoka, poljoprivredni strojevi i drugo radno oruđe koje ovršenik kao poljoprivrednik treba za rad na svom gospodarstvu, te sjeme za uporabu i hranu za stoku potrebnu do sljedećeg razdoblja prinosa žetve, kosidbe i sl.,
- ❖ knjige i druge stvari koje ovršenik treba za obavljanje svoje znanstvene, umjetničke ili druge djelatnosti, i

⁷ Europski portal e – pravosuđa: Izvršenje sudskih odluka (Internet), raspoloživo na: <https://e-justice.europa.eu/> (08.05.2019.)

⁸ Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split., str. 64 – 65.

⁹ Ibidem., str. 64.

- ❖ alat, oruđe, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku, odnosno fizičkoj osobi koja samostalno obavlja djelatnost nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca.

U odnosu na prethodno navedena načela, načelo specijalne i generalne egzekucije obuhvaća osobne i realne, naturalne i novčane te neposredne i posredne ovrhe i osiguranja. I u konačnici, načelo transparentnosti imovine ovršenika, odnosno protivnika osiguranja, obuhvaća način *„kako locirati imovinu ovršenika da državna tijela i određene pravne osobe koje vode odgovarajuće evidencije daju ovrhovoditelju, predlagatelju osiguranja, odnosno sudu, podatke o imovini ovršenika“*¹⁰.

2.3. Osnovni sudionici ovrhe

Ovršni postupak karakterističan je po dva osnovna sudionika ovrhe, a to su *„ovrhovoditelj i ovršenik“*¹¹. Stoga, ovrhovoditelj se može definirati kao *„osoba koja je pokrenula postupak radi ovrhe neke tražbine, odnosno. kao osoba u čiju je korist taj postupak pokrenut po službenoj dužnosti“*¹². Sukladno tome, potrebno je naglasiti kako se u navedenom slučaju *„porezno tijelo pojavljuje u ulozi ovrhovoditelja, i to kao aktivna strana koja je nadležna za naplatu poreza određene fizičke i pravne osobe“*¹³. Porezno tijelo u ulozi ovrhovoditelja provodi ovršni postupak temeljem odredbi Općeg poreznog zakona i Ovršnog zakona te je moguće provesti ovršni postupak samo za ona potraživanja za koja nije nastupila zastara prava na naplatu.

Nadalje, može se reći da je za cjelokupno vođenje ovršnog postupka, kao i poduzimanja svih radnji, osim ovrhe nad nekretninama, nadležno porezno tijelo, u ovom slučaju Porezna uprava, prema Zakonu o poreznoj upravi (NN 115/16). Ovrhu nad nekretninama provodi općinski sud na čijem području se nalazi nekretnina koju porezno tijelo namjerava ovršiti na prijedlog nadležnog Državnog odvjetništva, odnosno na temelju zahtjeva poreznog tijela, gdje se kao pasivna strana u postupku pojavljuje ovršenik koji je *„porezni*

¹⁰Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split., str. 65.

¹¹ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske: Rječnik (Internet), raspoloživo na: <https://pravosudje.gov.hr/> (09.05.2019.)

¹² Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 2.

¹³ Institut za javnu upravu: Hrvatska i komparativna javna uprava (Internet), raspoloživo na: <http://iju.hr/> (09.05.2019.)

*obveznik ili njegov jamac od kojega se naplaćuje porezni dug iz porezno – dužničkog odnosa*¹⁴.

Porezno tijelo će kao ovrhovoditelj provesti ovrhu samo nad tražbinama kod kojih je vrijednost potraživanja veća od 200,00 kuna, budući da je trošak provođenja samog postupka 200,00 kuna. Također, provedba ovrhe na nekretnini nije moguća u slučaju da je dug manji od 20.000, 00 kuna.¹⁵

Dakle, porezni dužnik može se interpretirati kao osoba koja ima porezni dug, uključujući i dug za doprinose za obvezna osiguranja te druga davanja državi koji nije plaćen u roku za dobrovoljno ispunjenje te ako nije nastupila zastara prava na naplatu. Porezni dužnik može biti fizička ili pravna osoba, pritom se pod pojmom pravne osobe podrazumijevaju svi oblici pravnih entiteta, dok se pod pojmom fizičke osobe podrazumijevaju fizičke osobe koje samostalno i trajno obavljaju djelatnost s ciljem ostvarivanja ekonomskih koristi te fizičke osobe potrošači. Najznačajnija razlika između fizičkih i pravnih osoba kao ovršenika je u mogućnosti ovrhe nad sredstvima, tako da kod prestanka postojanja pravne osobe, nestaje i mogućnost provođenja ovršnog postupka. U slučaju kada je riječ o fizičkim osobama, one odgovaraju cjelokupnom svojom imovinom.¹⁶

Nakon pokretanja postupka prisilne naplate, porezni dužnik postaje ovršenik koji je na zahtjev poreznog tijela dužan sastaviti popis imovine u kojem navodi svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu. U navedenom slučaju, ovršenik je dužan navesti i sve adekvatne podatke o tome:¹⁷

- ❖ ima li prema kome novčanu ili neku dugu tražbinu,
- ❖ ima li na računu i kod koga novčana sredstva, i
- ❖ prima li i od koga plaću ili mirovinu.

Naposljetku, ovršenik u svojoj izjavi mora potvrditi da su podaci koje je dao točni i potpuni, odnosno mora potvrditi da ništa od svoje imovine nije zatajio. Ovršenik koji na zahtjev poreznog tijela ne da podatke, ili pak da netočne i nepotpune podatke o svojoj imovini i dohotku, bit će kažnjen određenom novčanom kaznom.

¹⁴ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske: Rječnik (Internet), raspoloživo na: <https://pravosudje.gov.hr/> (09.05.2019.)

¹⁵ Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 80.b

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske: Rječnik (Internet), raspoloživo na: <https://pravosudje.gov.hr/> (09.05.2019.)

2.4. Opće odrednice rješenja o ovrsi

Rješenje o ovrsi predstavlja rješenje kojim se prisilno naplaćuje porezni dug, i to u skladu s ovršnim ispravama ili u skladu s vjerodostojnim ispravama za one vrste javnih davanja za koje ne postoji ovršna isprava. Gledajući na praksu u Republici Hrvatskoj, može se reći da se prethodno navedeno odnosi na članarinu u Hrvatskoj gospodarskoj komori (HGK) koju su u današnje vrijeme pravne osobe dužne podmirivati. Naime, prije samog izdavanja rješenja o ovrsi novčanih sredstva, „*poreznom obvezniku upućuje se pisana opomena u kojoj mu se pruža mogućnost da podmiri svoja dugovanja u roku od 8 dana te ga se upozorava ukoliko ne podmiri navedena dugovanja da se poduzimaju mjere ovršne radnje – prisilna naplata*“¹⁸. Prilikom samog izdavanja opomene za dodatna pojašnjenja može se koristiti napomena koja je sastavni dio opomene. Primjerice, ukoliko opomena nije imala učinka i porezni dužnik ni nakon njenog zaprimanja ne plati dužni iznos, pokreće će se postupak ovrhe.

Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih sredstva na računu donosi Područni ured Porezne uprave u skladu s prebivalištem poreznog obveznika ili sjedištu istog. S druge strane, potrebno je naglasiti da se rješenje o ovrsi dostavlja Financijskoj agenciji (FINA) na izvršenje putem aplikacije „*e – Ovrha*“, i to nakon što postane izvršno. Dakle, službenik koji je od strane pročelnika ovlaštena osoba na portalu „*e – Ovrha*“ potpisuje rješenje o ovrsi kao i izvršnost istog, i to naprednim elektroničkim potpisom čime se pokreće slanje rješenja elektroničkim putem na izvršenje.

Prije nego što se pristupi samoj ovrsi, na rješenje se stavlja tzv. „*potvrda izvršnosti*“, odnosno stavlja štambilj koji glasi: „*Ovo rješenje je izvršno dana _____ godine*“¹⁹.

2.4.1. Osnovne stavke sadržaja rješenja o ovrsi

Sukladno Ovršnom zakonu (73/17), može se reći da rješenje o ovrsi mora sadržavati određene međusobno povezane stavke, a to su:²⁰

¹⁸ Potrošač: Osnovni pojmovi i postupak prilikom primitka rješenja o ovrsi (Internet), raspoloživo na: <http://potrosac.hr/> (09.05.2019.)

¹⁹ Porezna uprava – PRiF: Uputa – Odgoda naplate poreznog duga (Internet), raspoloživo na: <https://www.rif.hr/> (09.05.2019.)

²⁰ Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 41.

- ❖ naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
- ❖ ime, odnosno naziv sudionika kome se upućuje, OIB,
- ❖ naznaku ovršne ili vjerodostojne isprave na temelju koje se ovrha određuje,
- ❖ visinu i vrstu porezne obveze i pripadajućih kamata koje se ovrhom naplaćuju,
- ❖ predmet ovrhe,
- ❖ način provođenja ovrhe,
- ❖ troškove ovrhe,
- ❖ pravni i činjenični temelj,
- ❖ uputu o pravnom lijeku, i
- ❖ potpis ovlaštene osobe.

Rješenjem o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave sud će „*naložiti ovršeniku da u roku od 8 dana namiri tražbinu zajedno s odmjerenim troškovima, odrediti ovrhu radi prisilne naplate tražbine zajedno s odmjerenim i predvidivim troškovima, odmjeriti nastale troškove i posebno naznačiti predvidive troškove*“²¹. Odgovornost za pravovremeno poduzimanje mjera ovrhe nalazi se na:

- ❖ nadležnom službeniku,
- ❖ njegovom voditelju odjela za ovrhu, i
- ❖ voditelju službe za ovrhu i naplatu.

Pročelnik područnog ureda, pomoćnik pročelnika za naplatu i ovrhu, kao i voditelj odjela za ovrhu, dužni su provoditi kontrolu izdanih opomena i poduzetih mjera ovrhe sukladno listama dužnika i poreznog dugovanja.

2.4.2. Dostava rješenja o ovrsi

Rješenje o ovrsi dostavlja se ovrhovoditelju i ovršeniku, dok „*rješenje kojim se odbacuje ili odbija prijedlog za ovrhu doneseno prije nego što je ovršeniku bilo omogućeno da se o njemu očituje*“²², dostavlja se samo ovrhovoditelju. Rješenje o ovrsi na temelju ovršne isprave dostavlja se prije pravomoćnosti Središnjem klirinškom depozitarnom društvu, kao i drugim osobama i tijelima kada je to potrebno za provedbu ovrhe. Ako sud koji je donio rješenje o ovrsi nije nadležan za provedbu ovrhe, uputit će svoje rješenje nadležnom sudu zbog provedbe.

²¹ Ibidem.

²² Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 41.

2.5. Žalba i prigovor

O samom postupku provođenja ovrhe, porezno tijelo donosi rješenje o ovrsi na koje porezni dužnik ima pravo žalbe ili prigovora, i to u roku 8 dana, računajući od dana primitka rješenja. Koji će pravni lijek dužnik zapravo podnijeti, ovisi prvenstveno o tome je li rješenje doneseno na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave. Primjerice, ukoliko je temelj donošenja rješenja ovršna isprava, ovršenik može u roku 8 dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu. Žalba se podnosi „*područnom uredu Porezne uprave prema poreznom mjestu odnosno sjedištu, te je potrebno naglasiti kako žalba ne odgađa provedbu ovrhe niti se žalbom na rješenje može pobijati zakonitost ovršne isprave*“²³.

Ovršna isprava se definira kao: ²⁴

- ❖ ovršna sudska odluka i ovršna sudska nagodba;
- ❖ ovršna nagodba iz članka 186.a Zakona o parničnom postupku;
- ❖ ovršna odluka arbitražnog suda;
- ❖ ovršna odluka donesena u upravnom postupku te ovršna nagodba sklopljena u upravnom postupku, ako zakonom nije drugačije određeno;
- ❖ ovršna javnobilježnička odluka/isprava;
- ❖ nagodba sklopljena u sklopu suda časti pri komorama u RH te nagodba sklopljena u postupku mirenja, i
- ❖ svaka druga isprava koja se zakonom određuje kao ovršna isprava.

Ovršna isprava u situaciji kada se ovrha provodi zbog naplate poreznog duga je: ²⁵

- ❖ rješenje o utvrđivanju poreza koje donosi Porezna uprava;
- ❖ obračunska prijava koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza, kao što su prijave poreza na dobit ili poreza na dohodak koje se podnose prema odredbama Zakona o porezu na dobit te Zakona o porezu na dohodak;
- ❖ jedinstvena ovršna isprava koja se koristi pri naplati stranih tražbina, i
- ❖ druga isprava koja je posebnim zakonom određena kao ovršna isprava.

²³ Središnji državni portal: Ovrha (internet), raspoloživo na: <https://gov.hr/> (09.05.2019.)

²⁴ Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 23.

²⁵ Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split., str. 68.

Vjerodostojnom ispravom se smatra knjigovodstveni ispis stanja poreznog duga potpisan od ovlaštene osobe poreznog tijela.²⁶ Također, vjerodostojna isprava može biti „račun, mjenica i ček s protestom i povratnim računima kad je to potrebno za zasnivanje tražbine, javna isprava, izvadak iz poslovnih knjiga, po zakonu ovjerovljena privatna isprava, te isprava koja se po posebnim propisima smatra javnom ispravom. Računom se smatra i obračun kamata.“²⁷

Ove isprave smatraju se važećima samo ako su u njima navedeni svi propisani elementi koje isprava ovršna te vjerodostojna isprava mora imati, odnosno navedenog vjerovnika i dužnika, predmet, vrstu, opseg i ispunjenja obveze.

Nadalje, ukoliko je osnovni temelj donošenja rješenja o ovrsi vjerodostojna isprava, u tom slučaju ovršenik može u roku od 8 dana od dana zaprimanja rješenja podnijeti prigovor koji odgađa izvršenje rješenja o ovrsi, i to sve do donošenja rješenja po prigovoru. U skladu s tim, može se reći da prigovor rješava prvostupanjsko porezno tijelo koje je donijelo rješenje o ovrsi, dok u konačnici o prigovoru odlučuje Područni ured rješenjem u roku od 8 dana od dana zaprimanja prigovora. Također, i na „*rješenje po prigovoru može se podnijeti žalba u roku od 8 dana, i to od dana zaprimanja rješenja po prigovoru, no ono ne odgađa provedbu ovrhe*“²⁸. Dakle, tzv. „*Uputa o pravnom lijeku*“ sadrži sljedeće stavke:²⁹

- ❖ naziv tijela kojem se žalba podnosi,
- ❖ porezno tijelo kojem se žalba predaje,
- ❖ rok u kojem se može podnijeti žalba,
- ❖ mogućnost izjavljivanja žalbe usmeno u zapisnik, i
- ❖ visinu upravne pristojbe.

U odnosu na prethodno navedene odrednice, nakon podnesene žalbe na rješenje prvostupanjsko tijelo, i to u skladu s Zakonom o općem upravnom postupku (47/09) treba utvrditi je li žalba dopuštena, odnosno treba utvrditi je li podnesena od ovlaštene osobe te je li podnesena u zakonom propisanom roku. U tom slučaju, ukoliko prvostupanjsko tijelo nema zakonske osnove da u žalbenom postupku izmijeni porezni akt, žalba se proslijeđuje na nadležno postupanje drugostupanjskom poreznom tijelu određenim zakonom.

²⁶ Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split., str. 68.

²⁷ Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 31.

²⁸ Središnji državni portal: Ovrha (internet), raspoloživo na: <https://gov.hr/> (09.05.2019.)

²⁹ Ibidem.

Također, Porezna uprava može u određenim okolnostima koristiti i izvanredni pravni lijek poništavanja i mijenjanja svog poreznog rješenja, a odnosi se na sljedeće činjenice:³⁰

- ❖ da je postupak okončan rješenjem protiv kojeg nema redovnog pravnog lijeka u pravnom postupku,
- ❖ da je protiv rješenja pokrenut upravni spor, i
- ❖ da su uvaženi svi tužbeni zahtjevi.

Izvanredni pravni lijek se koristi iz onih razloga iz kojih bi sud mogao poništiti to rješenje, i to samo ako se na taj način otklanjaju nezakonitosti poreznog rješenja, odnosno ako se time porezni obveznik ne dovodi u gori položaj.

2.6. Predmet i objekt ovrhe

U današnje vrijeme, predmet ovrhe mogu biti novčane tražbine koje se nalaze u imovini ovršenika. Naime, može se reći da pri tome nije odlučno iz koje pravne osnove tražbina potječe, odnosno nije odlučeno radi li se o tražbini koja se nalazi izvan ugovora ili tražbini iz ugovora. Isto tako, nije odlučno ni je li riječ o:³¹

- ❖ dospjelim ili nedospjelim tražbinama,
- ❖ uvjetnim ili bezuvjetnim tražbinama,
- ❖ tražbinama iz jednostrano ili dvostrano obveznih poslova, i
- ❖ tražbini za koju je već ispunjena protučinidba ili se protučinidba još duguje.

Također, nije odlučno ni glasi li tražbina na domaću ili na stranu valutu, no „*predmet ovrhe ne mogu biti tražbine na osnovi poreza i drugih pristojbi*“³². U osnovnim odredbama OZ ne sadržava druga ograničenja koja bi se izrijeком ticala ovrhe na tražbinama ovršenika. Za razliku od predmeta, objekt ovrhe može biti:³³

- ❖ imovina (pokretna i nepokretna), i
- ❖ imovinska prava (patenti, tehnička unapređenja, tražbine i sl.).

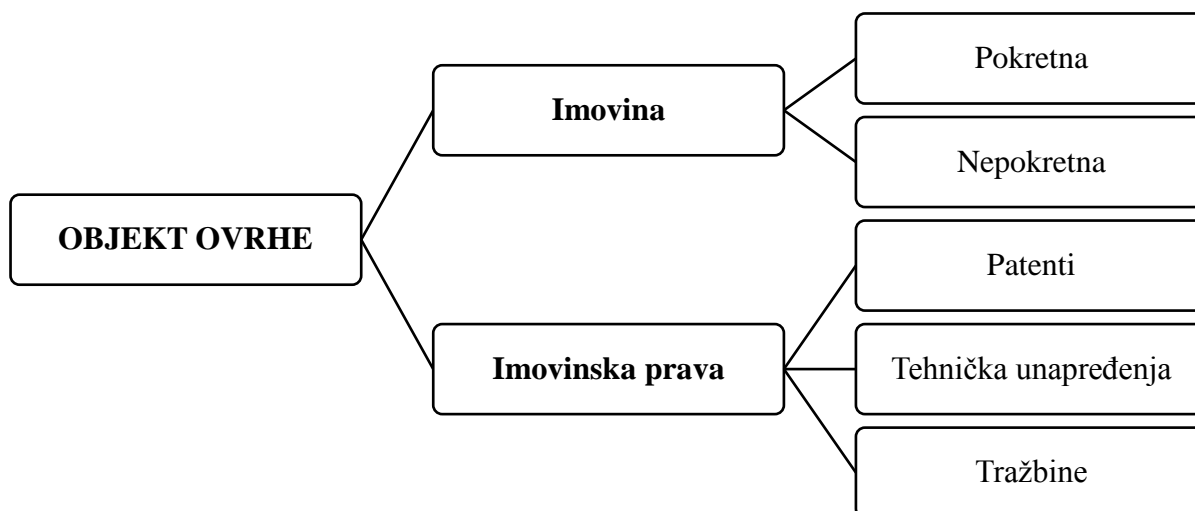
U nastavku teksta, završnog rada, na slici 1, prikazani su objekti ovrhe.

³⁰ Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Ovršni postupak (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)

³¹ Središnji državni portal: Ovrha (internet), raspoloživo na: <https://gov.hr/> (09.05.2019.)

³² Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 4.

³³ Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split., str. 65.

Slika 1. Objekti ovrhe

Izvor: Izrada autorice prema: Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split., str. 65.

Danas, ovrha se provodi u opsegu koji je potreban za namirenje obveza iz porezno – dužničkog odnosa, i to iz cjelokupne imovine poreznog obveznika. Naime, može se reći da tijela državne uprave također mogu imati, a najčešće i jesu porezni obvezni, u skladu s čime mogu postati i porezni dužnici – ukoliko dospjele porezne obveze ne plate u zakonskom roku. Ovrha nad imovinom tijela državne uprave nije dopuštena, „osim u slučaju ako je tijelo državne uprave dužnik poreznog obveznika“³⁴. Iznimno, potrebno je naglasiti da je ovrha dopuštena ako je tijelo državne uprave dužnik poreznog obveznika, a o provođenju iste nad tijelom državne uprave obavezno se obavještava nadležno državno odvjetništvo.

2.7. Uvjeti provedbe ovrhe

Rješenje o ovrsi donosi područni ured, i to mjesno nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza. Naime, rješenje mora biti potpisano od strane pročelnika ili osobe koju on ovlasti, a kao osnovni predmet ovrhe mogu se navesti „ukupna imovina poreznog dužnika, osim nepljenivih tražbina i pokretnina“³⁵. Dakle, Porezna uprava može provoditi ovrhu i na temelju zahtjeva nekog drugog tijela državne uprave, i to primjerice za:³⁶

- ❖ sudske, upravne, javnobilježničke i carinske pristojbe,

³⁴ Središnji državni portal: Ovrha (internet), raspoloživo na: <https://gov.hr/> (09.05.2019.)

³⁵ Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: <https://www.trif.hr/> (09.05.2019.)

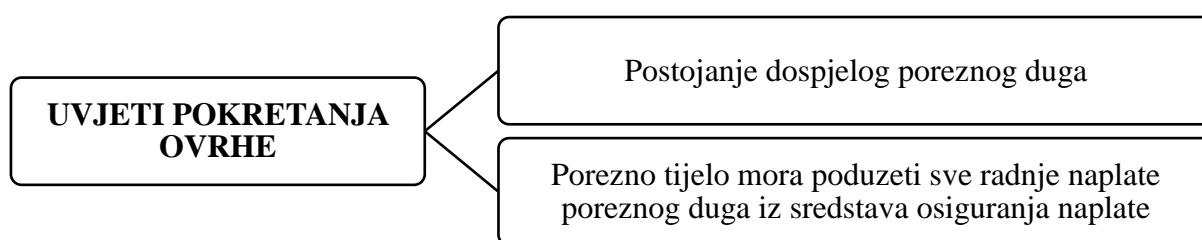
³⁶ Ibidem.

- ❖ novčane kazne, i
- ❖ troškove prekršajnog postupka.

Isto tako, Porezna uprava može provoditi ovrhu i na temelju zahtjeva nekih drugih tijela, odnosno na temelju jedinica područne (regionalne) samouprave ili određenih tijela jedinica lokalne samouprave. Prema tome, može se reći da se ovrha provodi uvjetima propisanim Općim poreznim zakonom (106/18), i to ukoliko je:³⁷

- ❖ porezni dug poreznog obveznika dospio, i
- ❖ Porezna uprava poduzela sve mjere da se porezni dug naplati iz sredstava osiguranja naplate poreznog duga.

U nastavku teksta, završnog rada, na slici 2, prikazani su uvjeti pokretanje ovrhe, odnosno pokretanja ovršnih radnji.

Slika 2. Uvjeti pokretanja ovrhe

Izvor: Izrada autorice prema: Narodne novine, Opći porezni zakon, br. 106/18., Članak 134.

Što se tiče postojanja dospjelog poreznog duga, odnosi se na činjenicu kada porezni obveznik u roku za dobrovoljno ispunjenje nije platio poreznu obvezu utvrđenu rješenjem o utvrđivanju poreza, ili utvrđenu obračunskom prijavom koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza. Naime, u slučaju kada porezni dužnik u nadležnu ispostavu ne dostavlja sve propisane obračunske prijave nadležna će ispostava donijeti Zaključak kojim će narediti obvezniku da dostavi iste u roku od 8 dana. S druge strane, ukoliko ih ne dostavi, postoji velika vjerojatnost da namjerno onemogućava naplatu poreza jer ne želi prijaviti obvezu. U drugom slučaju, ukoliko je porezni dužnik dao

³⁷ Narodne novine, Opći porezni zakon, br. 106/18., Članak 134.

sredstva osiguranja naplate poreznog duga prije poduzimanja ovršnih radnja, „*porezno tijelo mora provesti sve raspoložive mjere kako bi porezni dug pokušalo naplatiti iz danih sredstava osiguranja naplate*“³⁸.

³⁸ Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: <https://www.rrif.hr/> (09.05.2019.)

2.8. Primjer prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave općenito na imovini ovršenika

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

JAVNI BILJEŽNIK

10000 ZAGREB

Ovrhovoditelj: _____ d.o.o. _____, OIB: _____ koga zastupa
direktor _____

Ovršenik: _____ OIB: _____

U 4 primjerka

Radi: 274.894,75 kn

Temeljem čl. 31., čl. 39., čl. 41., i čl. 42., Ovršnog zakona, ovrhovoditelj podnosi javnom bilježniku sljedeći

PRIJEDLOG ZA OVRHU

na temelju vjerodostojne isprave

1. Temeljem vjerodostojne isprave izvod iz otvorenih stavki i to:

1. Temeljem vjerodostojne isprave izvoda iz otvorenih stavki na dan _____. godine, koji je ovjeren od strane ovršenika s danom _____. ovrhovoditelj ima tražbinu prema ovršeniku u iznosu od 274.894,75 kuna uvećano za pripadajuće zakonske zatezne kamate koje teku kako je to naznačeno na izvodu.

Dokaz: izvod iz otvorenih stavki na dan _____.

1. Iz vjerodostojnih isprava navedenih u toč. I ovog prijedloga razvidno je da je tražbina ovrhovoditelja prema ovršeniku dospjela na naplatu u vrijeme naznačeno u toj vjerodostojnoj ispravi.

Dokaz: kao pod toč. I ovog prijedloga

III. Budući da ovršenik nije dobrovoljno ispunio svoju obvezu prema ovrhovoditelju ovrhovoditelj predlaže da javni bilježnik na temelju čl. 27. čl. 35. st. 3., čl. 38., Ovršnog zakona, a glede troškova ovrhe temeljem čl. 14 istog zakona, donese sljedeće

RJEŠENJE O OVRSI

I.

Nalaže se ovršeniku da ovrhovoditelju _____ d.o.o. Rakitje, _____ 6b, 10437 _____, MB: _____, OIB: _____ namiri tražbinu u iznosu od 274.894,75 kuna uvećanu za zakonske zatezne kamate, prema usklađenim računima kako je to naznačeno u izvodu iz otvorenih stavki, a iste je ovršenik ovjerio na dan _____. i to za sljedeće račune:

rn.br. 400100 valuta od 15.11._____. na iznos 19.990,89 kn,
zatezna kamata od _____.

rn.br. 400117-05 valuta od 01.12._____. na iznos od 20.196,65 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 2000002-06 valuta od 10.01._____. na iznos od 9.042,87 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 2000001-08 valuta od 07.02._____. na iznos od 9.851,66 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 400011-06 valuta od 31.03._____. na iznos od 22.681,78 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 400007-08 valuta od 15.11._____. na iznos od 43.659,00 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 400013-08 valuta od 13.11._____. na iznos od 17.449,02 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 400004-08 valuta od 30.03._____. na iznos od 59.521,07 kn
zatezna kamata od _____.

rn.br. 400013-08 valuta od 22.01._____. na iznos od 35.000,01 kn
zatezna kamata od _____.

okončana sit. 15-2009. valuta od 01.01._____. na iznos od 37.564,41 kn
zatezna kamata od _____.

UKUPNO: 274.894,75 kuna

do namirenja ovrhovoditelja, te da mu naknadi trošak ovog postupka, kao i da na te troškove plati zakonske zatezne kamate od dana kada su ti troškovi učinjeni odnosno plaćeni tj. od

dana donošenja ovog rješenja o ovrsi pa do ovrhovoditeljeva namirenja, a sve u roku od osam dana, od dana dostave ovog rješenja.

II Radi naplate ovrhovoditeljeve tražbine iz točke 1. ovog rješenja

O d r e đ u j e s e o v r h a

- općenito na imovini ovršenika
- s prvenstvom na žiro račun ovršenika (glavnog žiro računa broj: _____, otvoren kod Zagrebačke banke d.d.)
- nalaže se ovršenikovu dužniku da navedeni novčani iznos za koji je određena ovrha isplati na ovrhovoditeljev račun broj _____ kod _____ d.d., po pravomoćnosti ovog rješenja

OVRHOVODITELJ:

Trošak ovrhovoditelja: 10.035,51 kn

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

2.9. Općenito o obustavi ovrhe

Ovrha se može obustaviti po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovršenika, i to samo u sljedećim slučajevima:³⁹

- ❖ ako je ovršna isprava nakon pravomoćno dovršenog postupka preinačena, ukinuta ili poništena,
- ❖ ako prestanu prava i obveze iz porezno – dužničkog odnosa (plaćanjem, prijebojem i otpisom),
- ❖ ako nema osnove za nastavak postupka zbog razloga zbog navoda dužnika ovršenika,
- ❖ ako se otvori postupak predstečajne nagodbe,
- ❖ ako se otvori stečajni postupak, i
- ❖ ako se odgodi izvršenje rješenja.

Postoji također još jedan od načina obustave ovrhe po službenoj dužnosti, a to je sklapanje upravnog ugovora. Sukladno tome, može se reći da je propisano da porezno tijelo i porezni obveznik mogu radi namirenja dospjelog poreznog duga sklopiti upravni ugovor, i to samo ako su za to ispunjeni određeni uvjeti. Dakle, sklapanjem ugovora ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti, kao i sami iznos poreznog duga. Naime, o obustavi ovrhe odlučuje se rješenjem nadležnog poreznog tijela koje je ovrhu pokrenulo, a također je potrebno obavijestiti i Financijsku agenciju da je plaćanje odgođeno sklapanjem upravnog ugovora. U situaciji kada se porezni dug ne može naplatiti, otpisuje se kao ne naplativ a odnosi se na sljedeće situacije:⁴⁰

- ❖ ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnine ni nekretnine iz kojih se može naplatiti dug,
- ❖ ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom ili o brisanju iz sudskog registra a ne postoji osiguranje duga,
- ❖ ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi kojom je utvrđeno da se dug otpisuje, i
- ❖ ako se u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem ispune pretpostavke za oslobođenje od preostalih obveza propisane odredbama Stečajnog zakona.

³⁹ Narodne novine, Opći porezni zakon, br. 106/18., Članak 135.

⁴⁰ Ibidem., Članak 137.

Važno je naglasiti i ako bi izvršenje naplate poreznog duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe dužnika i članova njegova kućanstva, porez se može, i to iznimno na njegov zahtjev, otpisati djelomično ili u potpunosti.

2.10. Temeljni oblici provođenja ovrhe

U situaciji ako se dug ne naplaćuje ovrhom na novčanim sredstvima, odnosno na računu ovršenika, Područni ured je dužan izvršiti provjeru imovine. Sukladno navedenom, može se reći da ovlašteni službenik koji obavlja ovrhu treba obaviti provjeru, i to prvenstveno radi poduzimanja daljnjih mjera ovrhe i mjere osiguranja. Prema tome, može se reći da je potrebno voditi računa o sljedećim činjenicama:⁴¹

- ❖ ima li porezni obveznik novčanih potraživanja prema svojim dužnicima,
- ❖ ima li vlasničke ili vjerovničke vrijednosne papire,
- ❖ ima li poslovnog udjela u kapitalu kod drugih društava,
- ❖ ima li (i koliko) registriranih osobnih ili teretnih vozila,
- ❖ ima li drugu pokretnu imovinu podobnu za pljenidbu i prodaju, i
- ❖ je li knjižni ili izvanknjižni vlasnik nekretnine.

Prethodno navedenu provjeru imovine potrebno je provesti najkasnije u roku 30 dana, i to od blokade računa kada se pljenidbom novčanih sredstava dug ne naplaćuje. Stoga, vidljivo je da se ovrha može provesti pljenidbom na:⁴²

- ❖ novčanoj tražbini ovršenika,
- ❖ pokretninama (gotov novac, vrijednosni papiri – vrijednosnice, gotovi proizvodi, poluproizvodi, sirovine, patenti, tehnička unapređenja i druga prava),
- ❖ drugim imovinskim pravima, i
- ❖ nekretninama.

Zbog samog osiguranja naplate poreza, „u postupku ovrhe može se upisati zalog i/ili hipoteka na pokretninama i/ili nekretninama ovršenika“⁴³. Nadalje, za porezno tijelo od

⁴¹ Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: [https://www.rrif.hr/](https://www.rrif.hr/(09.05.2019.)) (09.05.2019.)

⁴² Ibidem.

⁴³ Hrvatska gospodarska komora: Ovrha na nekretnini (Internet), raspoloživo na: [https://www.hgk.hr/](https://www.hgk.hr/(11.05.2019.)) (11.05.2019.)

velike je važnosti institut založnog prava na nekretninama, i to iz razloga jer se ovrha na nekretnini provodi putem suda. Temeljni oblici provođenje ovrhe su sljedeći:⁴⁴

- ❖ pljenidba novčanih sredstava na žiro računima i drugim računima,
- ❖ pljenidba dospjele novčane tražbine ovršenika – zaposlenika, pljenidba plaće,
- ❖ nepljenjive tražbine,
- ❖ pljenidba pokretnina (prodaja pokretnina, ovrha na vrijednosnicama i udjelu u kapitalu i ovrha na motornim vozilima), i
- ❖ pljenidba nekretnine (zabilježba ovrhe, utvrđivanje vrijednosti nekretnine, prodaja nekretnine te namirenje ovrhovoditelja i vjerovnika).

⁴⁴ Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: <https://www.rrif.hr/> (09.05.2019.)

3. POKRETNINE

Pokretnine su sve one stvari koje služe za ljudsku uporabu, a koje su različite od ljudi.⁴⁵ Tako se u najopćenitijem smislu pokretnine mogu definirati kao sve one stvari koje se ne smatraju nekretninama. Pokretninama se smatraju prijevozna sredstva, radni strojevi, pokućstvo (kao što su hladnjak, štednjak, perilica rublja te drugo), namještaj te drugi inventar kada je riječ o proizvodnim ili prodajnim objektima, odjeća, obuća, umjetnine, energenti, prehrambeni artikli, sirovine i materijali, sitni inventarte brojni drugi objekti koji se po prirodi stavri ne smatraju nekretninama. Pokretninama se također smatraju i vrijednosnice, plemeniti metali, drago kamenje te drugi predmeti od značajne vrijednosti.

Pokretnine se mogu definirati i predstaviti kao „*stvari koje po svojoj prirodi mogu biti premještene s jednog mjesta na drugo bez promjene njihove biti, iako pravna podjela stvari na pokretne i nepokretne ne odgovara sasvim njihovoj prirodnoj podijeljenosti (tako se brodovi i zrakoplovi podvrgavaju pravnom režimu koji odgovara nekretninama, a neke se nekretnine pod određenim uvjetima smatraju pokretninama, odvajanjem od nepokretnosti)*“⁴⁶.

Također, pokretnine se mogu definirati i s aspekta zalogu u svrhu ispunjenja obveza kod kratkoročnih financijskih transakcija, služe za osiguranje obveze na bazi realnih vrijednosti kao što su primjerice:⁴⁷

- ❖ zlato,
- ❖ dragocjenosti,
- ❖ umjetnički predmeti,
- ❖ vrijednosni papiri (obveznice, dionice, blagajnički zapisi i sl.), i
- ❖ komercijalni papiri (teretnice i skladišnice).

Isto tako, pokretnine su i stvari koje mogu mijenjati položaj u prostoru a da se pri tome ne uništi njihova bit, odnosno da se time ne promijeni njihova dosadašnja struktura. Pravni značaj podjele stvari na pokretnine i nekretnine je u sljedećim tvrdnjama:⁴⁸

- ❖ različitim pravilima o stjecanju stvarnih prava,
- ❖ različitim pravilima o prinudnoj ovrsi,

⁴⁵ Narodne novine, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, br. 152/14., Članak 2.

⁴⁶ Poslovni dnevnik: Pokretnine (Internet), raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/> (11.05.2019.)

⁴⁷ Ibidem.

⁴⁸ Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Pokretnina (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (13.05.2019.)

- ❖ za ugovore koji se odnose na nekretnine redovito se propisuje pisani oblik, a za pokretnine se to u pravilu ne zahtijeva, i
- ❖ napuštanjem pokretnina postaje ničija stvar, dok nekretnina prelazi u vlasništvo države.

Nadalje, vidljivo je da pokretnina može pod određenim uvjetima postati pripadak nekretnine, i u tom slučaju slijedi njezinu pravnu sudbinu, tzv. „*nekretnina po namjeni*“. U hrvatskom pravu, „*nekretninama se smatraju i one pokretne stvari koje služe gospodarskim svrhama (traktori, plugovi i kola) po načelu pertinencije, odnosno pripadka*“⁴⁹.

Značajne su razlike kada je riječ o pokretninama fizičkih osoba te pokretninama fizičkih osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost te pravnih osoba. Iz tog razloga vrlo je bitno ispravno popisati pokretnine te definirati koje su pokretnine nužne za svakodnevni život ili obavljanje gospodarske djelatnosti da bi se mogao provesti ovršni postupak. Tako primjerice radni stroj ne može biti zaplijenjen fizičkoj osobi kojoj služi za obavljanje gospodarske djelatnosti, dok fizičkoj osobi kojoj ne treba za obavljanje djelatnosti može biti zaplijenjen, dok s druge strane prehrambeni artikli mogu biti predmet ovrhe kada je riječ o proizvodnom poduzeću, dok ne mogu biti predmet ovrhe kada je riječ o fizičkoj osobi kojoj su potrebni za svakodnevnu prehranu.

⁴⁹ Proleksis enciklopedija: Pokretnine (Internet), raspoloživo na: <http://proleksis.lzmk.hr/> (13.05.2019.)

4. OVRHA NA POKRETNINI

4.1. Uvodne odrednice

Ovrha na pokretnini radi naplate novčane tražbine predstavlja jedan od instituta ovršnog prava. Prema dosadašnjim iskustvima, može se reći da je ovrha na pokretninama „trpjela“ mnoge probleme u primjeni zakona, odnosno problema koji su se očitovali u:⁵⁰

- ❖ dugotrajnosti postupka koji često i nije rezultirao namirenjem ovrhovoditelja,
- ❖ velikom opterećenju sudova takvom vrstom postupaka,
- ❖ formaliziranju i složenosti nekih procesnih rješenja,
- ❖ zloupotrebi procesnih ovlaštenja od strane stranaka.

U današnje vrijeme, „razlog manje zastupljenosti pokretnine kao predmeta ovrhe je i sam način njene provedbe koji se se odvija u više etapa“⁵¹. Naime, kao što je već i u prethodnim poglavljima navedeno, predmet ovrhe može biti nekretnina, pokretnina, novčana tražbina ovršenika, dionica i udio u trgovačkom društvu, vrijednosni papiri, i drugo, a u ovom završnom radu temeljni fokus će se staviti na pokretnine.

4.2. Načini provođenja ovrhe na pokretninama

Za odlučivanje o ovrsi na pokretnini i provedbu odluke nadležan je sud na čijem se prostoru nalazi pokretnina. Sukladno tome, može se reći da se ovrha na pokretninama provodi na sljedeće načine:⁵²

- ❖ zapljenom,
- ❖ procjenom,
- ❖ oduzimanjem,
- ❖ otpremanjem,
- ❖ povjeravanjem na čuvanje sudu,
- ❖ povjeravanjem na čuvanje ovrhovoditelju ili trećoj osobi,
- ❖ prodajom, i
- ❖ namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom.

⁵⁰ Hrvatska gospodarska komora: Ovrha na pokretnini (Internet), raspoloživo na: <https://www.hgk.hr/> (13.05.2019.)

⁵¹ Ibidem.

⁵² Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17., Članak 136.

Također, može se reći da se ovrha na nekretninama provodi „*zapljenom, tj. prodajom nekretnine, odnosno prijepisom vlasništva*“⁵³. U današnje vrijeme moderno i suvremeno vrijeme, pokretnine mogu biti ovršene na različite načine, a u većini situacija riječ je o pljenidbi pri kojoj je neophodno napraviti pljenidbeni zapis u kojem se navode pokretnine koje posjeduje ovršenik, te njegove nekretnine koje su u posjedu ovrhovoditelja. Naime, može se reći da zapljena podrazumijeva „*čuvanje predmeta ovrhe (pokretnina), te ovršenik nema pravo na korištenje tih predmeta, odnosno ima zabranu raspolaganja popisanim pokretninama, dok s druge strane ovrhovoditelj dobiva pravo za njihovo korištenje*“⁵⁴.

4.3. Pljenidba pokretnina

Prije samog popisa i prodaje imovine, Porezna uprava dužna je poreznom dužniku dostaviti „*Rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom nekretnina*“. Također, uz navedeno, Porezna uprava mora dostaviti i Poziv za popis pokretne imovine za točno određen dan i sat. Na temelju rješenja koje je postalo izvršno, pokretnine popisuje i procjenjuje ovlašteni djelatnik Područnog ureda te o popisu pokretnina vodi Zapisnik u kojem navodi:⁵⁵

- ❖ sve potrebne podatke,
- ❖ druge pojedinosti koje su se dogodile tijekom popisivanja, i
- ❖ nalog o zabrani raspolaganja zaplijenjenim pokretninama.

Porezna uprava procjenom utvrđuje vrijednost pokretnina koje se plijene, i to vodeći računa da se cijena određuje u iznosu koji bi se mogao postići na javnoj prodaji. Pokretnine koje su kod ovršenika ovrhovoditelj popisuje i plijeni (pljenidbeni popis), a popisat će onoliko pokretnina koliko je potrebno za namirenje poreznih tražbina i troškova. U navedenom slučaju, potrebno je naglasiti da se prvenstveno popisuju pokretnine koje se najlakše mogu unovčiti. Naime, pokretnine (osim novca, dragocjenosti i vrijednosnih papira – vrijednosnica) ostavljaju se kod ovršenika, i to samo ukoliko time ne ugrožava ovrha. Zaplijenjene pokretnine koje ostaju kod ovršenika potrebno je označiti stavljanjem pečata ili na neki drugi način. Dakle, može se reći da se navedeno primjenjuje i na pljenidbu pokretnina, odnosno na pljenidbe koje su kod treće osobe koja ih je spremna predati. Stoga, ukoliko ne pristane na popis i predaju stvari ovršenika, porezno tijelo donosi rješenje s nalogom za predaju istih. Isto

⁵³ Hrvatska gospodarska komora: Ovrha na pokretnini (Internet), raspoloživo na: <https://www.hgk.hr/> (13.05.2019.)

⁵⁴ Ibidem.

⁵⁵ Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: <https://www.rrif.hr/> (09.05.2019.)

tako, ukoliko treća osoba u roku od 8 dana ne izvrši nalog poreznog tijela, porezno tijelo će se naplatiti iz imovine treće osobe. Nadalje, ukoliko ovršenik namjerno ili krajnjom nepažnjom uništi, ošteti ili otuđi popisane stvari, ovrhovoditelj će podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu. Ovrhovoditelj je po pisanom sudskom nalogu ovlašten pretražiti stambene prostorije, poslovne prostorije i spremnike, i to samo ako u tom postupku u stambenim ili poslovnim prostorijama nije nazočan ovršenik ili član njegove obitelji. Prema tome, ovrhovoditelj mora kao svjedoke pozvati dvije punoljetne osobe.

U provođenju postupka pljenidbe isključene su „*pokretnine kojima se osigurava minimum za egzistenciju kako ovršenika tako i njegove obitelji*“⁵⁶. Porezna uprava pljenidbom stječe založno pravo na zaplijenjenoj imovini, dok sam Zapisnik o popisu pokretnina potpisuju ovrhovoditelj i osobe koje su bile nazočne popisivanju.

4.3.1. Prodaja pokretnina

Nakon popisanih pokretnina provodi se javna prodaja te se postupak ne smije neopravdano odugovlačiti. Pokretnine čija je procijenjena vrijednost veća od 50.000,00 kn nalaze se u očevidniku koji je javan, a vodi ga Financijska agencija. Svrha očevidnika je da sadrži sljedeće:⁵⁷

- ❖ podatke o strankama,
- ❖ podatke o vrsti, kvaliteti i količini plijenjenih stvari,
- ❖ podatke o procijenjenoj vrijednosti pokretne stvari te drugim uvjetima prodaje, i
- ❖ ročišta za dražbu.

Svi podaci iz očevidnika koje Financijska agencija dobiva od Porezne uprave za zainteresirane kupce dostupni su putem Interneta. Primjerice, u „*situaciji kada je zaplijenjena lako kvarljiva roba, ovrhovoditelj može u nazočnosti ovršenika unovčiti takvu robu neposrednom pogodbom*“⁵⁸. Javna prodaja uvijek se oglašava, a oglas sadrži podatke o:

- ❖ mjestu,
- ❖ danu,
- ❖ satu,
- ❖ načinu prodaje,

⁵⁶ Ibidem.

⁵⁷ Ibidem.

⁵⁸ Financijska agencija: Ovrha na nekretninama i pokretninama (Internet), raspoloživo na: <https://www.fina.hr/> (13.05.2019.)

- ❖ opis predmeta koji se prodaju, i
- ❖ početna cijena.

Nadalje, oglas o javnoj prodaji objavljuje se na mjestu gdje se stvari prodaju i mora biti vidno istaknut, a isto tako mora se dostaviti i ovršeniku najmanje 5 dana prije javne prodaju. Ovrhovoditelj će po službenoj dužnosti objaviti oglas u dnevnom tisku, i to ako je procijenjena vrijednost pokretnina veća od 200.000,00 kn. Javna prodaja može započeti kada se prijave najmanje dva kupca, no samo pod uvjetom da to nisu ovršenik i službena osoba zaposlena u poreznim tijelima. Zbog određene eliminacije neozbiljnih kupaca, *„porezno tijelo može uvjetovati sudjelovanje na javnoj dražbi polaganjem jamčevine do 20 % vrijednosti utvrđene procjenom“*⁵⁹.

⁵⁹ Financijska agencija: Ovrha na nekretninama i pokretninama (Internet), raspoloživo na: <https://www.fina.hr/> (13.05.2019.)

4.3.2. Primjer: Rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina – temeljem ovršne isprave

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA, POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED SPLIT
SPLIT, TRG FRANJE TUĐMANA 4

KLASA : UP/I-415-02/2019-001/01512
UR.BROJ: 513-007-17/2019-04
SPLIT, 09.05.2019.

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured SPLIT, na temelju članka 3. stavka 1. točke 11. i članka 10. točke 7. Zakona o Poreznoj upravi ("Narodne novine", broj 115/16), te članka 140. stavka 2. i članka 141. stavak 1. Općeg poreznog zakona ("Narodne novine", broj 115/16 i 106/18) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja od _____ iz _____ donosi

RJEŠENJE O OVRSI

pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina
- temeljem ovršne isprave

1. Ovršenik _____ iz _____
_____ duguje temeljem ovršnih isprava, na dan 09.05.2019.
godine iznos od 310.460,21 kuna (glavnica 183.474,84 kamata 126.985,37),
po računima kako slijedi:

Naziv	Uplatni račun	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj	Kamate	
1	2	3	4
pdv	HR1210010051863000160	4.912,79	9.168,92
	68 1201-97773580737	4.256,13	
por.na crmv	HR7124070001800017008	800,00	1.139,14
	68 1317-97773580737	339,14	
doh.obrt,sl.za	HR8910010051718112008	2.290,10	2.312,27
	68 1430-97773580737	22,17	

Naziv	Uplatni račun	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj	Kamate	
1	2	3	4
doh.go.prijave	HR8910010051718112008 68 1619-97773580737	57.463,89 17.389,33	74.853,22
por.na tvrtku	HR7923900011818100004 68 1732-97773580737	3.200,00 1.044,35	4.244,35
pri.nap.su.pr.	HR1210010051863000160 68 4227-97773580737	2.348,00 0,00	2.348,00
tro.prišil.nap	HR1210010051863000160 68 4251-97773580737	200,00 0,00	200,00
MO-rješenje PU	HR1210010051863000160 68 8214-97773580737	62.702,64 35.338,36	98.041,00
ZO-rješ. PU	HR6510010051550100001 68 8478-97773580737	44.425,86 66.670,56	111.096,42
ZO-zaš.-rj.PU	HR6510010051550100001 68 8591-97773580737	1.567,32 703,28	2.270,60
do.zap.rješ	HR1210010051863000160 68 8770-97773580737	3.564,24 1.222,05	4.786,29
UKUPNO:		183.474,84 126.985,37	310.460,21

2. Naplata duga iz točke 1. izreke te daljnjih kamata provest će se pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina.

3. Ovršeniku se privremeno zabranjuje raspolaganje imovinom u smislu osiguranja izvršenja obveze do obavljanja popisa pokretnina.

4. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun broj HR1210010051863000160 s pozivom na broj odobrenja HR68-4251-97773580737.

Ostali troškovi koji nastanu provedbom ovog rješenja utvrdit će se posebnim rješenjem, u roku osam (8) dana od dana nastanka.

5. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Obrazloženje

Temeljem ovršnih isprava ovršenik _____

na dan 09.05.2019.g. duguje:

1. pdv	4.912,79kn (Glavnica)	4.256,13kn (Kamate)	9.168,92kn (Ukupno)
2. por.na cmv	800,00kn (Glavnica)	339,14kn (Kamate)	1.139,14kn (Ukupno)
3. doh.obrt,sl.za	2.290,10kn (Glavnica)	22,17kn (Kamate)	2.312,27kn (Ukupno)
4. doh.go.prijave	57.463,89kn (Glavnica)	17.389,33kn (Kamate)	74.853,22kn (Ukupno)
5. por.na tvrtku	3.200,00kn (Glavnica)	1.044,35kn (Kamate)	4.244,35kn (Ukupno)
6. pri.nap.su.pr.	2.348,00kn (Glavnica)	0,00kn (Kamate)	2.348,00kn (Ukupno)
7. tro.prišl.nap	200,00kn (Glavnica)	0,00kn (Kamate)	200,00kn (Ukupno)
8. MO-rješenje PU	62.702,64kn (Glavnica)	35.338,36kn (Kamate)	98.041,00kn (Ukupno)
9. ZO-rješ. PU	44.425,86kn (Glavnica)	66.670,56kn (Kamate)	111.096,42kn (Ukupno)
10. ZO-zaš.-rj.PU	1.567,32kn (Glavnica)	703,28kn (Kamate)	2.270,60kn (Ukupno)
11. do.zap.rješ	3.564,24kn (Glavnica)	1.222,05kn (Kamate)	4.786,29kn (Ukupno)
<hr/>			
UKUPNO:	183.474,84 kn (Glavnica)	126.985,37 kn (Kamate)	310.460,21 kn (Ukupno)

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju sljedećih ovršnih isprava:

Ad 1 GODIŠNJI OBRACUN POREZA NA DODANU VRIJEDNOST
za razdoblje od 01.01.2013. do 31.12.2013. (PDV-K) .

Ad 2 Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA ,

Klasa: UP/I410-09/2013-001/02838 Ur. broj: 513-007-17/003-2013-~~bd~~ 09.10.2013.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA ,

Klasa: UP/I410-09/2014-001/02799 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-~~bd~~ 09.09.2014.

Ad 3 Rješenje PU SPLIT/ISPOSTAVA KAŠTELA ,

Klasa: 410-23/2018-002/00202 Ur. broj: 15-2018-0001 od 27.02.2018.

Ad 4 Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA ,

Klasa: UP/I410-23/2013-002/03513 Ur. broj: 513-007-17/003-2013-~~bd~~ 21.05.2013.

Rješenje PU SPLIT/ISPOSTAVA KAŠTELA,

Klasa: 410-23/2018-002/00202 Ur. broj: 15-2018-0001 od 27.02.2018.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: UP/I410-23/2015-002/05537 Ur. broj: 513-007-29/010-2016-bd 29.01.2016.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: 410-23/2016-02/1347 Ur. broj: 15-2019-0001 od 29.01.2016.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I410-23/2014-002/05059 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 04.09.2014.

Ad 5 Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I410-12/2013-001/01186 Ur. broj: 513-007-17/003-2013-bd 09.09.2013.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I410-12/2014-001/01158 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 14.07.2014.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: UP/I410-12/2015-001/02846 Ur. broj: 513-007-29/010-2015-bd 01.10.2015.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: UP/I410-12/2016-001/03000 Ur. broj: 513-007-29/010-2016-bd 26.09.2016.

Ad 6 OPĆINSKI SUD SPLIT, P-3048/2009-26

OPĆINSKI SUD SPLIT, PI-132/2014-28

Ad 7 Rješenje MF PU SPLIT,

Klasa: UP/I-415-02/2019-001/01512 Ur. broj: 513-007-17/2019-01 od 26.03.2019.

Ad 8 Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2013-002/00569 Ur. broj: 513-007-17/003-2013-bd 22.01.2013.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2014-002/0625 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 24.02.2014.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2014-002/2104 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 30.04.2014.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: UP/I411-01/2015-002/1404 Ur. broj: 513-007-29/010-2015-bd 11.02.2015.

Ad 9 Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2013-002/00569 Ur. broj: 513-007-17/003-2013-bd 22.01.2013.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2014-002/0625 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 24.02.2014.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2014-002/2104 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 30.04.2014.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: UP/I411-01/2015-002/1404 Ur. broj: 513-007-29/010-2015-bd 11.02.2015.

Ad 10 Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2013-002/00569 Ur. broj: 513-007-17/003-2013-bd 22.01.2013.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2014-002/0625 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 24.02.2014.

Rješenje PU SPLIT/KAŠTELA,

Klasa: UP/I411-01/2014-002/2104 Ur. broj: 513-007-17/003-2014-bd 30.04.2014.

Rješenje PU DALMACIJA/ISPOSTAVA TROGIR,

Klasa: UP/I411-01/2015-002/1404 Ur. broj: 513-007-29/010-2015-bd 11.02.2015.

(OIB poreznog dužnika)

SPECIFIKACIJA KAMATA PO GODINAMA

(Ime i prezime/naziv)

09.05.2019.
(Starije na dan)

Ispostava	OSNOVICA	GODINA			
Vrsta poreza		K A M A T E			

Ispostava KAŠTELA

1201	POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	4.912,79	2017 1.679,30	2018 2.463,28	2019 113,55	
					UKUPNO	9.168,92
1317	POREZ NA CESTOVNA MOTORNA VOZILA UTVRĐEN RJEŠ.POR UPRAVE	800,00	2013 3,03	2014 54,84	2015 83,06	2016 63,72
			2017 60,36	2018 55,64	2019 18,49	
					UKUPNO	1.139,14
1430	PRED.POREZA I PRIH. NA DOH. OD OBRTA, SLO.ZANIMANJA I POLJ.I ŠUM.	2.290,10	2019 22,17			
					UKUPNO	2.312,27
1619	POREZ I PRIREZ NA DOHODAK PO GODIŠNJOJ PRIJAVI	57.463,89	2013 1.080,42	2014 2.190,36	2015 2.571,27	2016 2.851,85
			2017 3.568,85	2018 3.793,90	2019 1.332,68	

Ispostava Vrsta poreza	OSNOVICA	GODINA K A M A T E			
		2013	2014	2015	2016
				UKUPNO	74.853,22
1732 POREZ NA TVRTKU ODGOSNO NAZIV	3.200,00	13,41	124,41	171,63	197,00
		2017	2018	2019	
		241,41	222,53	73,96	
				UKUPNO	4.244,35
4227 PRISILNA NAPLATA DRŽAVNIH SUDSKIH PRISTOJBI KOJU OBAVLJA PU	5.187,00				
				UKUPNO	5.187,00
4251 TROŠKOVI POSTUPKA PRISILNE NAPLATE KOJU PROVODI PU	200,00				
				UKUPNO	200,00
8214 DOP.ZA MO-ZA OSIG.PO OSN.ZA KOJE OBVEZU DOP.UTVRĐUJE PU RJEŠ.	62.702,64	3.186,95	5.648,84	6.972,93	6.407,33
		2017	2018	2019	
		6.074,02	5.598,98	1.449,31	
				UKUPNO	98.041,00
8478 DOP.ZA ZO-ZA OSIG.PO OSNOV.ZA KOJE OBV.DOP.UTVRĐ. PU RJEŠENJEM	44.425,86	11.042,11	12.698,24	12.535,76	10.410,36
		2017	2018	2019	
		9.864,35	9.092,88	1.026,86	
				UKUPNO	111.096,42
8591 DOP.ZA ZO ZAŠT.ZDR.NA RADU-ZA OSIG.PO OSN.KOJE UTVRĐUJE PU RJEŠ	1.567,32	41,44	103,98	141,21	134,79
		2017	2018	2019	
		127,81	117,82	36,23	
				UKUPNO	2.270,60

Ispostava Vrsta poreza	OSNOVICA	GODINA			
		K A M A T E			
8770 DOPRIN.ZA ZAPOS.LJ.-OSIGURANICI ZA KOJE PU OBV.UTVRĐ.RJEŠENJEM	3.564,24	2014	2015	2016	2017
		87,29	252,23	283,42	268,88
		2018	2019		
		247,85	82,38		
				UKUPNO	4.786,29
				UKUPNO za ispostavu	313.299,21
				UKUPNO ZA OIB	313.299,21

4.3.3. Ovrha na vrijednosnicama i udjelu u kapitalu

Krajnjim Rješenjem o ovrsi pljenidbom vlasničkih i vjerovničkih vrijednosnih papira, odnosno pljenidbom udjela u kapitalu plijene se vrijednosnice. Naime, u situaciji kada se radi o dionicama izdano rješenje se dostavlja ovršeniku, odnosno poreznom dužniku i dioničkom društvu – Središnje klirinško depozitarno društvo koje vodi račun nematerijaliziranih dionica dok se kod ovrhe poslovnih udjela rješenje dostavlja ovršeniku i društvu koje vodi knjigu poslovnih udjela. Pljenidbom se stječe založno pravo na dionici, tj. na poslovnom udjelu koje je predmet ovrhe. Zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički vrijednosni papiri (vrijednosnice), „*pod uvjetom da kotiraju, prodaju se na burzi, a ako ne kotiraju, prodaju se na slobodnom tržištu*“⁶⁰. Ukoliko zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički papiri (vrijednosnice) ne kotiraju na burzi, njihova prodaja mora se oglasiti u dnevnom tisku.

Dakle, Središnje klirinško depozitarno društvo dužno je po primitku rješenja na račun ovršenika upisati da je dionica zaplijenjena i o tome obavijestiti Poreznu upravu. Porezna uprava dužna je prethodno procijeniti tržišnu vrijednost dionica i udjela u kapitalu putem vještaka ili ovlaštenog procjenitelja. Nakon izvršene procjene obavlja se javna prodaja a procedura je ista kao i kod prodaje nekretnina.

4.3.4. Ovrha na motornim vozilima

Ovrha na motornim vozilima može se predložiti na temelju ovršne, odnosno na temelju vjerodostojne isprave i izvotka iz evidencije Policijske uprave o registriranim i označenim vozilima. Od iznimne važnosti je za napomenuti kako navedena evidencija nije registar vlasnika vozila, nego zapravo registar onih vozila koji mogu valjano sudjelovati u prometu.

Naime, ukoliko se vozilo koje je predmet ovrhe ne može pronaći kod ovršenika, Porezna uprava može zatražiti od policije da u obavljanju policijskih poslova, a posebice prilikom nadzora i upravljanja cestovnim prometom i osiguranja državne granice, vozilo zadrži i o tome je obavijesti. Porezna uprava dužna je u roku od 3 dana, i to od primitka obavijesti policije, preuzeti vozilo koje je policija na njen zahtjev zadržala. U suprotnom slučaju, policija će vozilo predati osobi od koje je zadržano te Porezna uprava više nema pravo podnijeti zahtjev za zadržavanje vozila. Za razliku od ostalih pokretnina, motorna i

⁶⁰ Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: <https://www.rrif.hr/> (09.05.2019.)

priključna vozila specifična su po tome što je za njihovu upotrebu, tj. za njihovo sudjelovanje u prometu, potrebno prethodno provesti upravni postupak registracije. Iznimka su lake prikolice, koje se ne registriraju, ali se označavaju registarskom pločicom i o njima se također vodi evidencija. U postupku registracije utvrđuje se:⁶¹

- ❖ tehnička ispravnost vozila,
- ❖ provjerava se plaćanje propisanih obveza, i
- ❖ vozilo se registrira na ime vlasnika.

Ukoliko postoji založno pravo na vozilu, zbog daljnjeg postupka ovrhe potrebno je utvrditi vrijednost zalog, i to u odnosu na vrijednost vozila. Primjerice, ukoliko je vrijednost vozila znatno veća, ovrha će se nastaviti, i to na način da se:

- ❖ iz kupovnine podmire najprije troškovi,
- ❖ zatim upisani zalog, i
- ❖ s ostatkom se namiruje potraživanje Porezne uprave.

S druge strane, ukoliko se ocijeni da se iz vrijednosti vozila, nakon podmirenja upisanog zalog, ne bi mogla podmiriti tražbina Porezne uprave, ovrha se neće provoditi. Prema tome, može se reći da Zaključak treba sadržavati sve podatke potrebne za izdavanje knjižice vozila i prometne dozvole. Porezna uprava kao ovršno tijelo dužna je zaključak dostaviti nadležnoj policijskoj upravi zbog upisa u upisnik motornih vozila.

Da bi se zaplijenjeno motorno vozilo uopće moglo prodati, prvenstveno je nužno objaviti oglas odnosno javnu ponudu u dnevnom tisku, te na taj način javno obznaniti široj potencijalno zainteresiranoj javnosti da se ovršeno motorno vozilo prodaje, ali također i s ciljem izbjegavanja manipulacija te postizanja što veće prodajne cijene što u konačnici dovodi do naplate tražbine Porezne uprave.

Koliko je provedba ovrhe nad pokreninama složena može se prikazati kroz sljedeći primjer provedbe ovrhe nad pokreninom, odnosno prijevoznim sredstvom – automobilom. Prvi problemi se javljaju prilikom same procjene vrijednosti pokrenine, budući da ovlašteni procjenitelj procjenu vrši na temelju parametara koji su njemu poznati, dok u stvarnosti može doći do vrlo značajnih odstupanja u stanju pokretnine što svakako može imati utjecaja na samu vrijednost pokretnine. Uzme li se za primjer procijenjena vrijednost automobila starog

⁶¹ Bošković, I. (2014): Ovrha na vozilima, *ZPR*, Vol. 3, No. 3, str. 333.

7 godina marke mercedes a klase sa prijeđenih 150.000 km, 80.000,00 kuna. Pritom porezna uprava raspolaže podacima da automobil posjeduje brojnu opremu, što svakako utječe na njegovu procijenjenu vrijednost.

Zbog samog pomanjkanja fizičkog prostora gdje će se pokretnine skladištiti, odnosno u ovom slučaju garažirati, Porezna uprava kao ovrhovoditelj dostavlja ovršeniku ispravu da automobil ostaje u njegovom posjedu do daljnjeg, ali da mu je zabranjeno raspolaganje istim, odnosno vožnja te se ti podatci dostavljaju Ministarstvu unutranjih poslova. Jedan od radikalnih primjera se može uzeti situacija kada je Porezna uprava raspolagala podacima da automobil posjeduje kompletnu opremu, dok uvidom potencijalnog kupca nije uočeno da automobil nema niti osnovnu opremu kao što je uređaj za klimatizaciju te se nije moglo utvrditi zašto je došlo do takve razlike u podacima, niti gdje je uređaj nestao.

Iz prethodno navedenog vidljivi su značajni rizici kod samog ostavljanja pokretnina u ovršenikovom posjedu, čime se stvaraju mogućnosti manipuliranja samim fizičkim izgledom, ali i općenitim stanjem ovršene pokretnine. Da bi se sve to spriječilo, postoje zakonske odrednice prema kojima ovršenik odgovara za stanje pokretnine koja je ovršena, tako da je u prethodno navedenom slučaju ovršenik odgovoran za nestanak klima uređaja koji je prvotno bio zabilježen u popisu pokretnina, ali je uočen nedostatak istog prilikom pregleda automobila od strane zainteresiranog kupca.

Dodatan problem je što s protekom vremena vrijednost pokretninama značajno pada, a poseban slučaj je i sa kvarljivim pokretninama kao što je riječ o prehrambenim artiklima, sirovinama i materijalima. Tako primjerice kada je riječ o ovom automobilu, bez obzira što ovršenik ne može raspolagati ovršenim automobilom, dolazi do značajnog pada vrijednosti istog. Dodatno, prilikom same prodaje automobila, ukoliko se na prvotnim licitacijama automobil ne proda, može se desiti da se proda po gotovo beznačajnoj vrijednosti, čime se svakako nanosi šteta ovršeniku, koji se čak dodatno tereti za troškove javne objave u dnevnom tisku prodaje automobila (tako se primjerice može desiti da trošak javne objave bude veći i od samog iznosa dobivenog prodajom pokretnine). Tako primjerice može doći do situacije da prethodno navedeni automobil kojem je procijenjena vrijednost 100.000,00 kuna bude prodan za 40.000,00 kuna što svakako značajno utječe kako na ovršenika, tako i na ovrhovoditelja.

4.3.5. Prijedlog za ovrhu na motornom vozilu

TRGOVAČKOM SUDU U _____

Ovršna pravna stvar:

Ovrhovoditelj:

Zastupan po punomoćniku.

Ovršenik:

PRIJEDLOG ZA OVRHU

na motornom vozilu ovršenika

Prilaže se punomoć

I. Pravomoćnom i ovršnom presudom Trgovačkog suda u _____, posl. br. _____ od dana _____, naloženo je ovršeniku da ovrhovoditelju isplati _____ kuna, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama, te da mu nadoknadi trošak pamičnog postupka u iznosu od _____ kuna.

Dokaz: navedena presuda u originalu s potvrdom pravomoćnosti i ovršnosti.

II Ovršenik u roku za dobrovoljno ispunjenje nije ispunio obvezu.

III. Ovršenik je vlasnik motornog vozila vrste _____, marke _____, tipa _____, modela _____, godine proizvodnje _____, reg. oz. _____ i br. šasijske _____.

Dokaz: izvadak iz evidencije PU _____ od dana _____, u originalu

IV. Radi navedenog ovrhovoditelj predlaže da sud radi namirenja tražbine ovrhovoditelja kao i radi namirenja troška ovršnog postupka donese slijedeće

RJEŠNJE O OVRSI

I. Na temelju pravomoćne i ovršne presude Trgovačkog suda u _____ posl.br. _____ od dana _____, a radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u iznosu od _____ Kuna, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama na taj iznos tekućom od _____ godine do _____ te radi naplate troškova pamičnog postupka u iznosu od _____ Kuna na koje teku kamate od dana donošenja presude pa do isplate, kao i radi namirenja troškova ovog ovršnog postupka

određuje se ovrha

- na motornom vozilu ovršenika vrste _____ marke _____, tipa _____, modela _____, godine proizvodnje _____ reg. oz. _____ br. šasijske _____ koji se vodi u evidenciji PU _____ i to njegovom zapljenom, procjenom, oduzimanjem, otpremanjem, povjeravanjem na čuvanje ovrhovoditelju, njegovom prodajom te namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom.

Policijska uprava kod koje se vodi upisnik vozila provest će zabilježbu ove ovrhe.

- primjerak ovog rješenja sud će dostaviti i Upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima radi provedbe odgovarajućeg upisa

- zabilježbom ovrhe ovrhovoditelj stječe založno pravo na motornom vozilu, a prednosni se red računa od dana dostave tog rješenja policijskoj upravi

- nakon zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva na motornom vozilu niti upis tereta na tom vozilu na temelju raspoložbi ovršenika, bez obzira na to kad je ta raspoložba poduzeta. Raspoložbe učinjene protivno ovoj zabrani nemaju pravnog učinka.

Ovrhovoditelj zahtijeva naknadu troškova

- za pristojbu na prijedlog i rješenje u iznosu od _____ Kn

- prilaže se potvrda o plaćenju sudskoj pristojbi

Potpis

4.3.6. Primjer oglasa o javnoj prodaji zaplijenjenih automobila

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED SPLIT
Klasa: 415-01/2019-01/5
Ur.broj: 513-07-17/19-9
U Splitu, 22. svibnja 2019. godine

OGLAS O JAVNOJ PRODAJI

Izlažu se javnoj prodaji zatvorenim pisanim ponudama vozila zaplijenjena u postupku ovrhe. Razgledavanje i javna prodaja obaviti će se dana 28.05.2019. godine u vremenu kako je prikazano u tablici.

Javnoj prodaji biti će izložen slijedeća vozila:

R. br:	Marka automobila	God. proiz.	Procijenjena vrijednost s PDV-om u kunama	Javna prodaja	Mjesto, vrijeme razgledavanja i održavanja javne prodaje, je na dan 28.05.2019.
1.	FIAT SCUDO 1.9	1997.	10.000,00	Neposrednom pogodbom	SPLIT-TTTS-u 10-11 sati
2.	AUDI 80	1989.	10.000,00	Neposrednom pogodbom	SPLIT-TTTS-u 10-11 sati
3.	VOLVO 2.0 GLT	1994.	5.000,00	Neposrednom pogodbom	SPLIT-TTTS-u 10-11 sati
4.	BERTINOVEC 2/DB Priključno vozilo	2016.	15.600,00	TREĆA	SPLIT-TTTS-u 10-11 sati

Vozila se mogu razgledati i kupiti na dan razgledavanja 28.05.2019. godine u vremenu kako je navedeno u tablici, na adresi: Split, TTTS (bivšem sajmu automobila)

Vozilo pod rednim brojem jedan ne može se prodati za iznos manji od 1.500,00 kn

Vozilo pod rednim brojem dva ne može se prodati za iznos manji od 1.000,00 kn.

Vozilo pod rednim brojem tri ne može se prodati za iznos manji od 1.000,00 kn.

Priključnog vozila pod rednim brojem 4 (četiri) koje se prodaje na trećoj prodaji ne može se prodavati za iznos manji od 1/3 iskazane procijenjene vrijednosti.

Vozila se kupuju po sistemu viđeno-kupljeno te se naknadni prigovor ne uvažava.

Na javnoj prodaji mogu sudjelovati sve fizičke i pravne osobe uz predloženie osobne iskaznice ili drugog dokumenta koji potvrđuje njihov identitet i koji polože traženi iznos novca kako je navedeno u oglasu o javnoj prodaji.

Za svako vozilo ili brod za koje ponuđač sudjeluje na javnoj prodaji dostavlja se posebna omotnica s jednom ponudom.

U slučaju da dva ili više sudionika u svojoj ponudi, ponude isti iznos, bit će pozvani da nastave s licitiranjem, s tim što iznos ne može biti manji od ponuđene pisane ponude.
Kupac koji je ponudio najviši iznos dužan je platiti kupovninu odmah nakon javne prodaje isti dan u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun HR1210010051863000160, model 68, poziv na broj 4251 – OIB (kupca), u protivnom ukoliko ne uplati kupovninu u zadanom roku, jamčevina mu se ne vraća, a prodaja će se izvršiti slijedećem ponuđaču koji je ispunio uvjete iz ovog oglasa.

Sve informacije zainteresirane osobe mogu dobiti na dan razgledavanja i prodaje u vremenu kako je prikazano u tablici.
Ponude za koje komisija utvrdi da nisu u skladu s oglasom o javnoj prodaji su nevažeće.

5. ZAKLJUČAK

Ovršni postupak predstavlja porezno – pravni odnos u kojemu porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava. U slučaju da se porezni dug prisilno naplaćuje iz određene vrijednosti pokretnina i imovinskih prava, za ovrhu je nadležno porezno tijelo

Ovršni postupak karakterističan je po dva osnovna sudionika ovrhe, a to su ovrhovoditelj i ovršenik. Za Rješenje o ovrsi se može reći da predstavlja rješenje kojim se prisilno naplaćuje porezni dug, i to u skladu s ovršnim ispravama ili u skladu s vjerodostojnim ispravama za one vrste javnih davanja za koje ne postoji ovršna isprava. Rješenje o ovrsi dostavlja se ovrhovoditelju i ovršeniku, dok rješenje kojim se odbacuje ili odbija prijedlog za ovrhu doneseno prije nego što je ovršeniku bilo omogućeno da se o njemu očituje.

O samom postupku provođenja ovrhe, porezno tijelo donosi rješenje o ovrsi na koje porezni dužnik ima pravo žalbe ili prigovora, i to u roku 8 dana, računajući od dana primitka rješenja. U današnje vrijeme, predmet ovrhe mogu biti novčane tražbine koje se nalaze u imovini ovršenika, dok se sama ovrha provodi u opsegu koji je potreban za namirenje obveza iz porezno – dužničkog odnosa, i to iz cjelokupne imovine poreznog obveznika. Rješenje o ovrsi donosi područni ured, odnosno ured mjesno nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza

Pokretnine se u najopćenitijem smislu mogu definirati kao stvari koje mogu mijenjati položaj u prostoru, a da se pri tome ne uništi njihova bit, odnosno da se time ne promijeni njihova dosadašnja struktura. Predmeti koji se smatraju pokretninama su vrlo brojni, te su gotovo bezbrojne mogućnosti kada je riječ o pokretninama koje se mogu izvršiti. Ovrha na pokretnini radi naplate novčane tražbine predstavlja jedan od instituta ovršnog prava, a za odlučivanje o ovrsi na pokretnini i provedbu odluke nadležan je sud na čijem se prostoru nalazi pokretnina.

Iako je za Poreznu upravu kao ovrhovoditelja najjednostavnija te svakako najbrža pljenidba novčanih sredstava ovršenika, to vrlo često nije moguće, zbog čega se pristupa samoj pljenidbi pokretnina koje se smatraju lakše unovčivima u odnosu na nekretnine. Pritom je vrlo bitno je li riječ o ovršeniku pravnoj ili fizičkoj osobi te je svakako nužna ispravna procjena svrhe popisanih pokretnina. Ponajprije zbog odrednica zakona prema kojima se ne mogu izvršiti pokretnine koje su nužne za svakodnevni život ovršenika fizičke osobe te njegove obitelji, ili kada je riječ o fizičkoj osobi koja obavlja djelatnost te pravnoj osobi koja

obavlja djelatnost, ne mogu se ovršiti pokretnine koje su nužne za samo obavljanje djelatnosti, budući da se smatra da se na taj način može nanijeti višestruka šteta za poslovanje samog ovršenika.

Posebnost kod ovršenja pokretnina je i nemogućnost ovrhovoditelja da uskladišti ili garažira predmet ovrhe, posebice kada je riječ o prijevoznim sredstvima. U tom slučaju se pokretnina ostavlja ovršeniku uz zabranu raspolaganja pokreninom. Vrlo su česte manipulacije ovršenim pokretninama, što svakako utječe na prodajnu vrijednost, a kasnije i na samu mogućnost naplate potraživanja ovrhovoditelja. Dodatna poteškoća je i obveza javne objave oglasa za prodaju ovršenih pokretnina, što dodatno poskupljuje, ali i produljuje cijeli postupak.

Dodatna poteškoća prilikom prodaje ovršenih pokretnina je i pad vrijednosti pokrenine u duljem vremenskom periodu, posebice kada je riječ o lako kvarljivim predmetima. Također, kada je riječ o prijevoznim sredstvima, protekom vremena dolazi do značajnog pada vrijednosti. Uz sve to, do značajnog pada vrijednosti dolazi i u situaciji kada se pokretnina ne proda iz prvog ili drugog pokušaja te se sa svakim narednim pokušajem značajno smanjuje procijenjena vrijednost. Iz svega prethodno navedenog vidljivo je da je ovrha nad pokretninama vrlo složen postupak koji svakako zahtijeva značajne troškove prilikom samog provođenja postupka, ali i traje značajan vremenski period.

LITERATURA

1. Bošković, I. (2014): Ovrha na vozilima, *ZPR*, Vol. 3, No. 3, str. 333 – 362.
2. Financijska agencija: Ovrha na nekretninama i pokretninama (Internet), raspoloživo na: <https://www.fina.hr/> (13.05.2019.)
3. Europski portal e – pravosuđa: Izvršenje sudskih odluka (Internet), raspoloživo na: <https://e-justice.europa.eu/> (08.05.2019.)
4. Hrvatska gospodarska komora: Ovrha na nekretnini (Internet), raspoloživo na: <https://www.hgk.hr/> (11.05.2019.)
5. Hrvatska gospodarska komora: Ovrha na pokretnini (Internet), raspoloživo na: <https://www.hgk.hr/> (13.05.2019.)
6. Institut za javnu upravu: Hrvatska i komparativna javna uprava (Internet), raspoloživo na: <http://iju.hr/> (09.05.2019.)
7. IUS – INFO: Prisilna naplata poreza (Internet), raspoloživo na: <http://www.iusinfo.hr/> (08.05.2019.)
8. Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Metodologija (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)
9. Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Metodologija (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)
10. Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Ovršni postupak (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (08.05.2019.)
11. Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Pokretnina (Internet), raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/> (13.05.2019.)
12. Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske: Rječnik (Internet), raspoloživo na: <https://pravosudje.gov.hr/> (09.05.2019.)
13. Narodne novine, Opći porezni zakon, br. 106/18.
14. Narodne novine, Ovršni zakon, br. 73/17.
15. Narodne novine, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, br. 152/14.
16. Porezna uprava – PRiF: Metodologija rada u ovršnom postupku (Internet), raspoloživo na: <https://www.rrif.hr/> (09.05.2019.)
17. Porezna uprava – PRiF: Uputa – Odgoda naplate poreznog duga (Internet), raspoloživo na: <https://www.rrif.hr/> (09.05.2019.)
18. Poslovni dnevnik: Pokretnine (Internet), raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/> (11.05.2019.)

19. Potrošač: Osnovni pojmovi i postupak prilikom primitka rješenja o ovrsi (Internet), raspoloživo na: <http://potrosac.hr/> (09.05.2019.)
20. Proleksis enciklopedija: Pokretnine (Internet), raspoloživo na: <http://proleksis.lzmk.hr/> (13.05.2019.)
21. Središnji državni portal: Ovrha (Internet), raspoloživo na: <https://gov.hr/> (09.05.2019.)
22. Šinković, Z. (2014): Priručnik iz Financijskog prava za internu uporabu (teoretski i praktični dio), Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Split.
23. Zelenika, R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Rijeka, Rijeka.

SAŽETAK

Kako bi se ovršni postupak mogao provesti u skladu s zakonskim propisima, nužno je poštivati temeljna načela ovršnog postupka. Osnovni problem istraživanja završnog rada odnosio se na teorijski i praktični prikaz proučavane tematike prema naslovu „*Provođenje ovrhe nad pokretninama*“. Stoga, ovrha predstavlja prisilno ostvarenje tražbina sukladno ovršnim i vjerodostojnim ispravama kao što su, primjerice, vjerodostojni računi i pravomoćne presude. Specifičnost ovršnog postupka definira se kroz ovršni postupak koji je uređen propisima građanskog prava, a ukoliko se porezni dug prisilno naplaćuje iz vrijednosti pokretnina i imovinskih prava, za ovrhu je nadležno porezno tijelo. Pokretnine se odnose na stvari koje po svojoj prirodi mogu biti premještene s jednog mjesta na drugo, i to neovisno o promjeni njihove biti. Za provođenje ovrhe nad pokretninama nadležan je sud na čijem se području pokretnine nalaze.

Ključne riječi: ovršni postupak, načela, ovrha, pokretnine, porezno tijelo

SUMMARY

In order to enforce the enforceable procedure in accordance with the legal regulations, it is necessary to respect the fundamental principles of enforcement proceedings. The main problem of the final study was the theoretical and practical view of the topic studied under the title "*Execution of Custody Over Movements*". Consequently, enforceability constitutes forcible enforcement of claims in accordance with enforceable and credible documents such as, for example, credible accounts and final judgments. The specificity of the enforcement procedure is defined through enforcement proceedings that are governed by civil law provisions, and if the tax debt is forcibly charged for the value of movable property and property rights, the enforcement authority is the competent tax authority. Movements relate to things that by their nature can be moved from one place to another, independently of their being changed. The execution of custody over the movable property is the responsibility of the court on whose territory the movable property is located.

Keywords: enforcement proceedings, principles, enforcement, movable property, tax authority

POPIS SLIKA

Slika 1. Objekti ovrhe.....	12
Slika 2. Uvjeti pokretanja ovrhe.....	13